

Xaricdə təhsil alan gənclər yeni Dövlət Proqramı haqqında

Məlum oldu ki, kimi Prezident İlham Əliyevin müvafiq sərəncamı ilə təsdiq edilmiş "2019-2023-cü illər üçün Azərbaycan Respublikasında ali təhsil sisteminin beynəlxalq rəqabətliliyinin artırılması" üzrə Dövlət Proqramı" ölkəmizin təhsil iktimaiyyəti üçün maraqlıdır. Dünya ali təhsil sistemində bəzi verənlər dəyişikliklərə cavab olaraq Azərbaycanın intellektual potensialı gücləndirilməsinə xidmət edən bu sərəncamın dünyanı nüfuzlu universitetlərində təhsil alan təhsil alanların mənəvi olaraq hazırlanması, onların ali təhsil sistemində gənclərimiz tərəfindən də maraqla qarşılanmaqdadır. "Azərbaycan müəllimi" qəzetinin fikirlərini bölüşən gənclər yeni Dövlət Proqramının qəbulunu ölkəmizin elmi potensialının inkişafına mühüm töhfə kimi qiymətləndirirlər.

"Proqram ölkəmizin təhsil sisteminə müsbət təsirini göstərəcək"

Ümid MEHDİYEV, Liverpool Universitetinin məzunu, ADPU-nun prorektoru: Məlumdur ki, müasir dövrdə təhsil öz strateji həmiyyətinə görə dünyanın yeni inkişaf trendlərini, tələblərini, konseptual təsasları, cəmiyyətin tələblərini inkişaf etdirir. Qloballaşan dünyada dinamik inkişaf edən təhsil sisteminin formalaşdırılması hər bir ölkənin beynəlxalq rəqabətliliyini təmin edən və gücləndirən həlledici faktorlardan biri kimi çıxış edir. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin 16 noyabr 2018-ci il tarixli Sərəncamı ilə təsdiq edilmiş "2019-2023-cü illər üçün Azərbaycan Respublikasında ali təhsil sisteminin beynəlxalq rəqabətliliyinin artırılması" üzrə Dövlət Proqramı" ali təhsil sisteminin yeni və müasir inkişaf istiqamətlərinin strateji hədəflərinin müəyyənləşdirilməsi baxımından böyük həmiyyət kəsb edir. Belə ki, bu proqramın həyata keçirilməsi gənclər üçün həmişəlik təmin olunmaq, həmişəlik təhsildə fasiləsizlik prinsipini gerçəkləşdirmək baxımından əlavə imkanlar yaradacaq. Yeni diplomlar ali təhsil sisteminin beynəlxalq standartlara uyğunlaşdırılması, universitetlərin rəqabət qabiliyyətinin artırılması, ali təhsil müəssisələrinin Avropa məkanına daxil olması, tədris proqramlarının təkmilləşdirilməsi və keyfiyyətin təmin olunması, universitetlərdə infrastrukturun və idarəetmənin daha səmərəli qurulması, Bolonya prosesində iştirakı, dərəcəli təhsilə qəbulun təcrübə qavranılması, insan kapitalının inkişaf etdirilməsi, strateji həmiyyət kəsb edən sahələrdə üzrə yüksək ixtisaslı milli kadrların hazırlanması baxımından da çox faydalı olacaq.

Dövlət Dövlət Proqramında xüsusi tapşırıqlar strateji vəzifələr universitetlərimizin ikili diplom və doktorantura proqramları, qəbulu, dünyanı nüfuzlu ali məktəbləri ilə əməkdaşlıqna təkan verəcək. Proqramın nəhəng dairəsinin genişlənməsi, beynəlxalq təcrübənin öyrənilməsi gənclərin təhsilini, onların əzəmətli bilik və sərişmələri ilə təmin etməsinə töhfə verəcək.

Proqram doktorantura səviyyəsi üzrə təhsil alanların ədədini artırmaqla beynəlxalq təcrübənin elmi-pedaqoji sahədə tətbiqini, məzunların iştirakı təmin olunmasına imkan yaradacaq. Həmişəlik ayr-ayrılıq ölkədə olan alimləri bir-birgə tədqiqatlar aparılmasına beynəlxalq səviyyədə əlaqələndirilməsi, elmdə müsbət nəticələrə gətirib çıxaracaq. Proqramda nəzərdə tutulmuş hədəflərin nail olunması gələcəkdə ölkəmizin təhsil sisteminə müsbət təsirini göstərəcək.

"Proqram təhsilin inkişafında gənclərin rolunun artırılmasına yönəlib"

Nəqilab AHAZOV, London Qətişadiyyat və Siyasi Elmlər Məktəbinin məzunu: - Dövlət Proqramının qəbul olunması qərar qoyulan təsasların bəzilərindən ibarətdir ki, vətəndaşların məzə, bütövlükdə Azərbaycan gəncliyi elmi və təhsilin inkişafında xarici təcrübədən faydalansınlar. Biz bunu ikili diplom və doktorantura təhsil proqramları, xarici təhsil inkişafı ilə əlaqələndirilməsi, xarici universitetlərlə əməkdaşlıq, nüfuzlu ali məktəblərin alimləri ilə birgə fəaliyyətin dəstəklənməsi kimi görürük. Bu sərəncam həmişəlik elm və təhsilin inkişafında xüsusi dəyərlər gənclərin rolunun artırılmasına yönəlib. Burada diqqəti doktorantura təhsilinə cəlb etməyi istəyirəm. Vəvəli xarici təhsil proqramında təsaslı diqqət bakalavr və magistratura təhsilinin maliyyə ilə əlaqələndirilməsi, ayrılıqda, növbəti proqramda doktorantura təhsilində ciddi üstünlük verilir. Bu da onu göstərir ki, dövlət sərfəli sahədə ixtisaslaşan insanlar üçün yetiştirilməsi və onları iştirakı təmin olunması olduqca maraqlıdır.

Bundan əlavə, proqramda xarici alimləri əməkdaşlıq nəzərdə tutulur, bu isə xarici təcrübənin öyrənilməsi,

xəbərlər təcürüb? v? bilyin. Azərbaycana axın? bax?m?ndan olduqca vacibdir. Qloballa?an dünyada mütl?q ??kild? aliml?rin birg? i?l?m?si elmin v? ölk?l?rin inki?af?na xidm?t edir. Proqram ç?rçiv?sind? ölk?mizd? xüsusi q?tl?q hiss olunan elm sah?l?ri - sosiologiya, müh?ndisliyin bir s?ra qollar?, aviasiya v? s. üzr? doktorantlar?n yeti?dirilm?s?i v? onlar?n i?l? t?min olunmas? m?s?l?si d? h?llini tapacaq.

T?crüb?y? baxsaq, doktorantlar?sas?n akademik mühitd? f?aliyy?t göst?rir, t?lim v? t?dris? m???ul olur. Hesab edir?m ki, s?r?ncam vasit?s?i il? pedaqoji hey?tin cavanla?mas?, yeni mü?lliml?rin yeti?dirilm?s?i, yeni bilikl?rin t?l?b?l?r? çatd?r?lmas? t?min olunacaq ki, bu da çox mühüm v?zif?dir. Çünki m?hz doktorantura t?hsili bu h?d?fl?r? çatmaqda köm?k edir. Doktorantura vasit?s?i il? bo?luq olan sah?l?rd? müt?x?ssisl?rin haz?rlanmas? t?min olunacaq.

Doktorantlara ayr?lan d?st?k eyni zamanda ölk?d? elmi t?dqiqatlar?n inki?af?nda mütl?q rol oynayacaq, g?ncil?rin elm?mara???n?art?racaq, onlar t?dqiqatlar?n apar?lmas?nda maraql? olacaq v? bel?likl?, ara?d?r?lmam?? mövzular ara?d?r?lacaq. Doktorantlar laz?m g?ldikd? müvafiq sah?l?rd? m?sl?h?t xidm?tl?ri d? göst?r? bil?c?k. Xarici t?crüb?d? biz bunlar?n bir çoxuna ?min ola bil?rik. Doktoranturada t?hsil alanlar oxuduqlar? müdd?td? v? ya m?zun olduqdan sonra bu i?l?ri m???ul olurlar.

“D?yi?iklikl?ri böyük bir qürur hissi il? izl?yir?”

M?din? QUL?YEVA, London Universitet Kollecinin doktorant?: London Universitet Kollecin? (UCL) v? Böyük Britaniyan?n dig?r apar?c? universitetl?rind? doktorantlar t?dqiqat aparmaqla yana??, Ali T?hsil Akademiyas? (H(Higher Education Academy) t?r?find?n mü?yy?nl??dirilm? mühüm pe??kar d?y?rl?ri d? öyr?nirl? Britaniya ali t?t?hsilinin ?sas d?y?rl?rini bilm?kl? m?n h?m?? bu ölk?nin t?hsil sistemini do?ma t?hsil sistemimiz il? müqayis? edir?m. Azərbaycan t?hsil sistemind?ki t?kmill??dirm?l?ri v? d?yi?iklikl?ri böyük bir qürur hissi il? izl?yir?m. ?ld-n-il? bu irbu inki?af daha ayd?n görünür. 192019-2023-cü ill?n üçün Azərbaycan Respublikas?nda ali t?hsil sisteminin beyn?lxalq r?qab?tliliyinin art?r?lmas? üzr? Dövl?t Proqram??n?n bu müsb?t d?yi?iklikl?ri v? proqram ç?rçiv?sind? ikili diplom proqramlar?n?n t?sis olunmas? v? icras? milli t?hsild? apar?c? t?hsil sisteml?rinin integrasiyas?n? sür?tsür?tl?ndir?c?yin? ümid edir?m. ?nan?ram ki, xarici ali t?hsil mü?ssisl?rinin müvafiq ixtisaslar üzr? t?dris proqramlar?n?n haz?rlanmas? t?crüb?sind?n yararlanmaq, xarici professor-mü?llim hey?tinin kurikulumun yenil??dirilm?sind? i?tirak??lav? olaraq elmi-t?dqiqat strukturlar?n?n yarad?lmas? v? apar?c? müt?x?ssisl?ri v? stedadl? t?l?b?l?ri bir araya g?tirm?k üçün elmi-t?dqiqat proqramlar?n?n haz?rlanmas? Azərbaycan Respublikas?n?n ali t?hsil müt?x?ssisl?rinin beyn?lxalq standartlar s?viyy?s?n? yüks?ldilm?sini asanla?d?racaq v? dünya reytingind? ir?ril?m?sini t?min ed?c?kdir. ?nan?ram ki, Azərbaycan t?hsil sistemind? t?dqiqat t?hsilin integrasiyas? müsb?t d?yi?iklikl?r? s?b?b olacaq. Hesab edir?m ki, “2007-2015-ci ill?rd? Azərbaycan g?ncil?rinin xarici ölk?l?rd? t?hsili üzr? Dövl?t Proqram?” m?zunlar? olaraq xarici professorlar?n v? mü?lliml?rin c?lb olunmas?na, xarici v? Azərbaycan ali t?t?hsil mü?ssisl?ri aras?nda ?laq?nin geni?l?ndirilm?s?n? köm?k ed? bil?rik. Doktorantura s?viyy?sind? xaricd? t?t?hsilin maliyy?l??dirilm?s?i v? T?hsil Nazirliyinin süni intellekt istiqam?tind? müraci?tl?r? müsb?t yana?acaqlar?n? bildirm?s?i sevindirici bir hald?r. Süni intellekt s?hiyy?, maliyy?, hüquq v? neft-qaz sektoru daxil olmaqla bir çox sah?y? böyük t?sir göst?rir. Bu istiqam?td? milli kadrlar?n t?hsili prioritet sah?l?rd? yeni metodlar?n t?tbiqin? t?kan ver?c?k.

“Ali t?hsil mü?ssisl?rin? g?tiril?c?k innovativ investisiya”

Aysel MUSAYEVA, Ankara Universitetinin v? London Diplomatia Akademiyas?n?n m?zununu: Dövl?t Proqram? Azərbaycan t?hsil sistemin? innovasiyalar g?tir?c?k mühüm bir q?rard?r. “2007-2015-ci ill?rd? Azərbaycan g?ncil?rinin xarici ölk?l?rd? t?hsili üzr? Dövl?t Proqram?” il? xaricd? t?hsil alaraq ölk?mizd? qay?dan g?ncil?rimiz?, universitetl?r? qoyulan bu investisiya art?q yeni bir m?rh?l?d? birba?a ali t?hsil mü?ssisl?rin? g?tiril?c?k innovativ bir investisiyaya çevrilm?kd?dir. 2007-ci ild?n b?layaraq Dövl?t Proqram? ç?rçiv?sind? Azərbaycan g?ncil?rinin dünyan?n müxt?lif ölk?l?rinin qabaqc?l ali t?hsil mü?ssisl?rind? t?hsil almaq imkan? ?ld? etm?s?i il? ölk?mizin kadr siyas?tind? güclü v? potensial? d?yi?iklikl?r mü?ahid? olundu. Bu proqram haz?rda q?bul olunan “2019-2023-cü ill?r üçün Azərbaycan Respublikas?nda ali t?hsil sisteminin beyn?lxalq r?qab?tliliyinin art?r?lmas? üzr? Dövl?t Proqram?” il? h?yata keçiril?c?k t?dbirl?r üçün sa?lam z?min yarad?b. ?vv?lki Proqram?n n?tic?s?i olaraq, Azərbaycan?n bir s?ra ali t?hsil mü?ssisl?rinin nüfuzlu dünya universitetl?ri il? ikili diplom proqramlar?n?n say?n?n art?r?lmas? h?d?fi son ill?rd? müsb?t hal kimi qar??lan?b. Çünki Azərbaycan g?ncil?ri nüfuzlu universitetl?rd? t?hsil alan dig?r g?ncil?r il? eyni s?viyy?li müt?x?ssisl?r kimi formala?acaqlar. Proqram ç?rçiv?sind? qabaqc?l universitetl?rd? t?hsil alacaq g?ncil?r akademik kadr potensial?n?n, t?dris proqramlar?n?n v? t?hsilin keyfiyy?tinin yüks?ldilm?s?n? töhf? ver?c?kl?r.

Xaricd? doktorantura s?viyy?sind? t?hsilin maliyy?l??dirilm?s?i üzr? veril?n bu q?rar g?ncil?rin g?l?c?yin? dair

yyüksək ümidlər və dədir. Doktorantura səviyyəsi üzrə universitetlərdə akademik heyətin ixtisasca təkmilləşdirilməsi, peşəkar mütəxəssislərin yetiştirilməsini təmin edə bilər. Doktorantlar elm sahəsində ixtiralar, beynəlxalq indeksli jurnallarda məqalələrinin çap olunması, beynəlxalq konfranslarda Azərbaycanı gənclərinin iştirakı, qabaqcıl universitetlərdə mühazirə oxuması bu dövlət proqramının uurları nəticəsi olacaqdır.

Azərbaycanlı doktorantların nüfuzlu universitetlərdə təhsil almaları, birgə tədqiqatların aparılması, birgə kitab və məqalələrin hazırlanması, dünya miqyasında iştirak edən sahələrdə Azərbaycanın dünyada daha da tanınması üçün müsbət rol oynayacaqdır. Bütün dünyada aktual mövzu olan təhsilin keyfiyyətinin dövlət səviyyəsinə innovativ proqramlarla dəstəklənməsi nəzərdə tutulur, nəticələrin və uurların müəhid olunması, mühüm hədəflərinə çatdırılacağı da gözlənilir.

Azərbaycan gənclərinin beynəlxalq səviyyədə həmişəlik diplom, həmişəlik doktorantura sahəsində dövlət səviyyəsinə dəstəklənməsi müsbət bir hal kimi uurların qəbul edilməsi, üstünlük təqvil ediləcəkdir.

“Proqramın Azərbaycan gəncliyinə böyük töhfələri verəcəyi ümidsizdir”

Sənədrə HMDOV, Kolumbiya Universitetinin doktorantı: - Bu proqramın Azərbaycan gəncliyinə və elmi üçün böyük töhfələri verəcəyi ümidsizdir. Həmişə gənclərimizin xaricdə doktorantura təhsilinin maliyyəlişdirilməsi, həmişəlik diplom layihəsinin həyata gətirilməsinin genişləndirilməsi müasir Azərbaycan elminin, təhsilinin daha da güclənməsinə, iştirak edənlərinin və onların yollarına inandırıcıdır. Xüsusən, kompüter elmlərinin bu proqramın təfərrifatı olunan sahələrdən biri kimi diqqətə alınması məni çox sevindirdi. Çünki bu istiqamətə daha dünya elminin aktual sahələrindəndən biridir. Ölkəmizdə bu sahədə xeyli istedadlı və peşəkar gənclərin olduğu düşünürəm. Proqram gənclərin dünyanı aparıcı təhsil ocaqlarında təhsil almaları və tədqiqat aparmaları, nəticələri yaradaçaq, gənclərimizin təkmilləşməsinə, öz sahələrində dünya səviyyəli yaxşı mütəxəssislərlənmələri, çox böyük rol oynayacaqdır. Düşünürəm ki, xaricdə bu bilik və bacarıqlara yiyələnən gənclərimiz gələcəkdə nəinki Azərbaycan, həm də dünya elminə töhfələri verməyə qadirdirlər. Bu proqramda iştirak edən hər kəs uurları diləyirəm.

“Proqram elmimiz üçün geniş imkanlar açar”

Olesya RAZUVAYEVSKAYA, Kerkembrici Universitetinin doktorantı. Dövlət Proqramında tədqiqatçı doktorantları təhsilinin maliyyəsi ödənilmişdir. Bu, çox mühüm məsələdir. Doktorantura səviyyəsində araşdırılan mövzular çox spesifik olduqundan, dünyada bu mövzularla bağlı araşdırma aparantədqiqat mərkəzlərinin sayı çox azdır. Bu səbəbdən həətə bir çox tədqiqat mərkəzləri və universitetləri olan böyük ölkələrdə belə öz maraqlarına uyğun olan tədqiqat qrupunu və elmi rəhbəri tapmaq çətin ola bilər. Bundan başqa, təbii elmləri kimi sahələrdə qabaqcıl araşdırma aparmaq üçün innovativ avadanlıqlar və maliyyə maliyyəyə ehtiyac var. Bu baxımdan, gənclərimizin doktorantura kimi yuxarı pillələrdə xaricdə təhsilinin maliyyəsi ödənilmişdir. Səhəliklə yalnəz gəliş səviyyəsində öyrətilən innovativ sahələr üçün çox faydalı ola bilər. Akademiyə üçün zəruri olan başqa cəhətlərdən birisi, məkədələrdə, xüsusilə disiplinlər arasındakı sahələr üçün. Bu səbəbdən, ikili diplom layihəsi xaricdəki universitetlərlə tədqiqat məkədələrinə qurulması və potensial olaraq elmi mütəxəssislərimizin öz sahələrində nə qabaqcıl yerlərdə nərlərinə imkan verəcəkdir.
“Azərbaycan dünya elminə sürətli inteqrasiya edəcəkdir”
Eltac ABBASOV, Antverp Menecment Məktəbinin məzunu. Öncə onu vurğulamaq istərdim ki, cənab Prezident tərəfindən qəbul olunmuş bu sərəncam çox böyük həəmiyyətə malikdir. Bu sərəncam “2007-2015-ci illərdə Azərbaycan gənclərinin xarici ölkələrdə təhsili üzrə Dövlət Proqramı”nın məntiqi davamıdır. Vəvəli proqram təhsilin bütün pillələrini nəzərdə alaraq, bu addım gənclərin elm, bilik öyrənmə mərhələsi kimi xarakterizə edərdim. Lakin yeni-yeni qəbul olunmuş proqram özündə təhsilini nə yüksək pilləsinə ehtiva etdiyindən və spesifik hədəf kütləsinə istiqamətləndiyindən məən bunu elm istehsalına yönəlik siyasət kimi nərhərdərdim. Mənim ki, öyrənmə mərhələsində nə istehsal mərhələsinə keçid dövlətimiz və millətimiz üçün çox mütərəqqi nəticələr verəcəkdir. Yerli gənclərin mütəxəssislərdən ibarət yüksək təhsilli akademik elitənin formalaşması və xarici mütəxəssislərlə məkədələrdə universitetlərimizin elmi potensialının artırılması. Sonralar bu tendensiyanın məkə bazarına sırayət etməsi innovativ Azərbaycan məhsullarının istehsalına, iqtisadiyyatın elm və texnologiya tutumlu sferəsinə inkişafına gətirib çıxaracaq. Mənin inanıram ki, bu addım sayəsində Azərbaycan dünya elminə sürətli inteqrasiya edəcəkdir və iqtisadi həəmiyyətli yerini tutacaq.

[“Azərbaycan müəllimi” qəzeti](#)